

№ 11.

Warszawa, d. 15 marca 1924 r.

№ 11.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Warszawa, Chmielna 2 m. 6, tel. 114-26.

Adres telegraficzny: „Metalowcy — Warszawa“.

Prenumerata wynosi wraz z przesyłką w kraju: Złp. 4 kwartalnie.

CENA POJEDYŃCZEGO NUMERU Złp. 0 gr. 40.

Członkowie Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych otrzymują „PRZEMYSŁ METALOWY“ bezpłatnie.

**SZWEDZKIE
ŁOŻYSKA
KULKOWE**
S K F
**Warszawa
Kopernika 13
Telefon 12-14**

339

POSIEDZENIE RADY P. Z. P. M.

We czwartek dn. 27 marca r. b. o g. 18 m. 30 w lokalu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych (Chmielna 2 m. 5 w Warszawie), odbędzie się XVIII-ste posiedzenie Rady Związku z następującym porządkiem dziennym:

1. Zatwierdzenie protokołu posiedzenia Rady z dnia 19 lutego r. b.
2. Sprawozdanie Dyrekcji z działalności Związku w miesiącu lutym.
3. Sprawozdanie finansowe za m. luty.
4. Stan przemysłu metalowego przetwórczego w ciągu m. marca r. b.
5. Zapisy na akcje Banku Polskiego.
6. Sprawy celne:
 - a) stosunek do grupy hutniczej,
 - b) polityka cel przemysłu metalowego przetwórczego.
7. Przyjęcie nowych członków:
 - a) głosowanie w sprawie Stoczni Gdańskiej,
 - b) rozpatrzenie zgłoszeń pozostałych.
8. Sprawy bieżące.
9. Wnioski Członków.

Członkowie Rady i delegaci Oddziałów Związku proszeni są w razie niemożności przybycia o nadestanie danych, dotyczących p. 4. porządku dziennego, przed terminem posiedzenia.

ROCZNIK III-ci P. Z. P. M.

W połowie kwietnia r. b. wydany zostanie, wzorem lat poprzednich, „Rocznik III-ci Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych”, obejmujący sprawozdanie z działalności Związku i Źródła Zakupu Wyrobów Polskiego Przemysłu Metalowego oraz obszerny dział ogłoszeniowy.

W Roczniku III-cim będzie zamieszczony po raz pierwszy spis wyrobów w językach obcych, w celu ułatwienia cudzoziemcom orjentowania się w produkcji metalowej polskiej i poparcia w ten sposób eksportu.

Rocznik będzie rozesłany ministerstwom, zarządom przedsiębiorstw państwowych, izbom przemysłowo-handlowym krajowym i zagranicznym, konsulatom polskim zagranicą, ambasadom i konsulatom zagranicznym w Polsce, zarządom związków gospodarczych polskich i t. d.

Z tego względu ogłoszenie szczegółowe o swych wyrobach odda wielkie korzyści firmom metalowym.

Ogłoszenia prosimy przysyłać nie zwlekając, najpóźniej do dnia 5 kwietnia r. b.

Cena ogłoszeń wyniesie:

Cała strona 120 złotych	1/4 strony 35 złotych
1/2 strony 65 „	1/8 „ 20 „

ZAPISY NA AKCJE BANKU POLSKIEGO.

Zgłoszenia członków Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych na nabycie akcji Banku Polskiego obejmują do dnia 14 marca r. b. 5758 akcji, w tem 4779 akcji, zapisanych w biurze Związku.

Zarząd Związku prosi usilnie pp. członków o przyspieszenie zgłoszeń.

Niektóre firmy związkowe nie mają możliwości zgłosić swoich zapisów, gdyż instytucje rządowe nie płacą im zaległych należności, wynoszących wielomiljardowe sumy.

KREDYTY W P. K. K. P. A SUBSKRYPCJA NA AKCJE BANKU POLSKIEGO.

Dowiadujemy się, że Oddziały P. K. K. P. otrzymały instrukcję, aby badały specjalnie stan subskrypcji tych osób i instytucji, które korzystały i korzystają z kredytu w P.K.K.P. i ich ewentualne wnioski kredytowe już teraz łączyły z subskrypcją akcji Banku Polskiego.

Wysokość subskrypcji poszczególnych firm powinna znajdować się w odpowiednim stosunku nie tylko do ich własnego majątku, lecz również do zakresu korzystania z kredytów w P.K.K.P. Im większe korzyści dana firma ciągnie z taniego kredytu w P.K.K.P., tem większy musi wziąć udział w zapisach na akcje Banku Polskiego.

POSIEDZENIA PODKOMISJI CELNYCH M. P. i H.

Posiedzenia podkomisji fachowych do rewizji taryfy celnej, z udziałem przedstawicieli zainteresowanych ministerstw oraz rzeczoznawców, odroczone celem zebrania i przygotowania materiałów do grupy VII, obejmującej wyroby przemysłu metalowego, rozpoczną się w pierwszych dniach kwietnia. Dnia 3-go kwietnia obradować będzie podkomisja XV do rozpatrzenia pozycji 138 — 142; 150 — 154; 155 p. 1 i 3; 156 p. 1; 157, obejmujących surowce, wyroby żelazne i stalowe, drut i wyroby z drutu. Dnia 5-go kwietnia — podkomisja XVI dla pozycji 158 — 161; 168; 169 p. 1 i 2; 170, obejmujących wyroby nożownicze, narzędzia ręczne, wagi, instrumenty. Dnia 7-go kwietnia — podkomisja XVII dla pozycji 171 — 175 oraz 148 (wyroby zegarmistrzowskie, wozy, wagony, statki oraz metale szlachetne). Dnia 8-go kwietnia — podkomisja XVIII dla pozycji 143; 149; 155 p. 2; 156 p. 2; 167 B; 169 p. 3, traktujących o niektórych metalach półszlachetnych i wyrobach z nich, przewodnikach elektrycznych, maszynach elektrycznych oraz przyrządach i aparatach elektrotechnicznych. Dnia 10-go kwietnia — podkomisja XIX dla pozycji 144 — 147; 162 — 166; obejmujących cynę, ołów, cynk oraz wyroby z tych metali. Dnia 11-go kwietnia — podkomisja XX dla pozycji 167 A i C obejmujących maszyny i aparaty oraz maszyny i narzędzia rolnicze. Narady odbywać się będą w gmachu ministerstwa przemysłu i handlu.

Z zebranego dotąd materiału okazuje się, że ceny sprzedażne wyrobów przemysłu metalowego tak znacznie odbiegają od cen w państwach ościennych, że rozwój, a nawet istnienie wielu gałęzi przemysłu jest poważnie zagrożone, o ile nie będą podjęte energiczne poczynania celem ulepszenia ogólnych warunków produkcji w Polsce.

Wobec przesunięcia terminów rozpraw nad artykułami, wchodzącymi w zakres przemysłu metalowego przetwórczego, przemysłowcy zainteresowani mają możliwość gruntownego zrewidowania stawek celnych i zebrania odpowiedniego materiału zagranicznego, celem umotywowania projektowanych stawek. Prosimy więc naszych czytelników o nadsyłanie do biura Związku dalszych wniosków co do zmian taryfy celnej, jak również o dostarczenie odpowiednich danych co do cen zagranicznych, gdyż podwyżka stawek celnych, nie poparta rzeczowym materiałem, nie ostoi się wobec sprzeciwu sfer gospodarczych oraz konsumentów podczas głosowania, w chwili ostatecznej decyzji na Komitecie Celnym.

NOWE ROZPORZĄDZENIE O CZASIE PRACY.

Centralny Związek P. P. G. H. i F. przysłał nam następujący komunikat w sprawie rozporządzenia rządowego o czasie pracy przy robotach, poprzedzających produkcję lub po niej następujących.

Ustawa o czasie pracy w przemyśle z dnia 18 XII 1919 r. (Dz. U. Nr. 2. 1920 r. poz. 7) przewidywała w art. 4 wydanie przez ministra pracy i opieki społecznej rozporządzenia, regulującego czas pracy dla wykonywania robót, poprzedzających produkcję lub po niej następujących. Rozporządzenie takie, mimo olbrzymiego znaczenia dla całego przemysłu, zostało ogłoszone dopiero teraz, t. j. w 4 lata po ustawie. W Nr. 19 Dz. U. R. P. z dn. 20/II 24 r. poz. 188 ukazało się rozporządzenie ministra pracy i opieki społecznej w porozumieniu z ministrem przemysłu i handlu w sprawie czasu pracy dla wykonywania robót, poprzedzających produkcję lub po niej następujących.

Rozporządzenie to, wydane na podstawie art. 4 ustawy o czasie pracy, obowiązuje od dnia ogłoszenia t. j. od 29/II 1924 roku i obejmuje wszystkie zakłady pracy, wymienione w art. 1 ustawy (§ 6 rozporządzenia).

Rozporządzenie nie określa ściśle, jakie kategorie pracowników podlegają działaniu tej ustawy, w obec czego sprawa ta zależy od decyzji pracodawcy, zakomunikowanej obwodowemu inspektorowi pracy (§ 4 rozporządzenia).

§ 1 rozporządzenia zezwala na przedłużenie czasu pracy o 1 godzinę na dobę przy wykonywaniu lub dozowaniu robót, poprzedzających produkcję lub po niej następujących, a których wykonywanie w czasie produkcji jest niemożliwe, np.: rozpalanie kotłów, puszczenie maszyn napędnych, smarowanie lub czyszczenie maszyn i warsztatów, naprawa i t. p.

§ 2, niezależnie od § 1, zezwala na przedłużenie czasu pracy o 1 godz. na dobę personelu, obsługującego urządzenia techniczne, które nie mogą być pozostawione bez obsługi, podczas ogólnych przerw w pracy, np.: dozowanie kotłów, pieców i t. p. w czasie przerwy obiadowej.

§ 3 zezwala na zastosowanie do jednego i tego samego pracownika przedłużenia czasu pracy, przewidzianego w § 1 i w § 2 t. j. na przedłużenie czasu pracy o 2 godziny na dobę, z zastrzeżeniem, że czas pracy takiego pracownika nie może przekroczyć 10, a w sobotę 8 godzin na dobę, np.: kotłowy na rozpalenie i wygaszanie kotła przed rozpoczęciem i zakończeniem produkcji może mieć czas pracy o 1 godzinę dłuższy (§ 1 rozporządzenia), i na dozowanie kotła w czasie przerw obiadowej i śniadaniowej o 2-ą godzinę.

Aby wykorzystać uprawnienia §§ 1 i 2 należy, na zasadzie § 4 rozporządzenia, zawiadomić inspektora pracy właściwego obwodu o przedłużeniu czasu pracy z wymienieniem rodzaju robót, przy których pracownicy mają dłużej pracować, i ilości tych pracowników. Inspektor pracy, po otrzymaniu takiego zawiadomienia, może zakazać dokonywania tej pracy tylko w tym wypadku, jeżeli charakter lub rodzaj pracy nie odpowiada warunkom rozporządzenia, t. j. jeżeli praca ta niekoniecznie musi być wykonana po za właściwym czasem produkcji, a może być wykonana w czasie produkcji bez jej wstrzymania.

Przedłużenie czasu pracy na podstawie niniejszego rozporządzenia nie podlega art. 16 ustawy o czasie pracy, a więc za te dodatkowe godziny należy się takie wynagrodzenie, jak za zwykłe godziny.

ŚWIĘTA USTAWOWE.

„Monitor Polski“ № 59 z d. 11 marca r. b. komunikuje, że rada ministrów w dn. 10 b. m. uchwaliła ustawę w sprawie zabezpieczenia odpoczynku pracowników najemnych w niedzielę oraz następujące dni świąteczne:

Nowy Rok (1 stycznia), Trzech Króli (6 stycznia), 3 Maja, Wniebowstąpienie Pańskie, Boże Ciało, Sw. Apostołów Piotra i Pawła (29 czerwca), Wniebowzięcie Najświętszej Marii Panny (15 sierpnia), Wszystkich Świętych (1 listopada), Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny (8 grudnia) i pierwszy dzień Bożego Narodzenia (25 grudnia). Święta: Trzech Króli, Wniebowstąpienie Pańskie, Świętych Piotra i Pawła, Wniebowzięcie Najświętszej Marii Panny, Wszystkich Świętych i Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny mogą być zastąpione w zakładach pracy, w których pracownicy należą w większości do wyznania nie rzymsko-katolickiego, przez niemniejszą liczbę dni świątecznych, uznanych przez wyznanie większości pracowników za obowiązujące.

ZAMKNIĘCIE ZGŁOSZEŃ WYSTAWCÓW NA IV TARG POZNAŃSKI.

Urząd Targu Poznańskiego zamknął w dniu 29 lutego oficjalny termin zgłoszeń wystawców na IV Targ Poznański. Przeprowadzone obliczenie wykazało rezultat bardzo dodatni, przewyższający znacznie wyniki ubiegłych lat. Okazało się bowiem, że w tak wczesnym terminie przeszło 90% stojących do dyspozycji stoisk zostało zajętych przez najpoważniejsze firmy wszystkich dzielnic Polski.

PASZPORTY ZAGRANICZNE.

Rozporządzenie rządowe, podnoszące opłatę za paszporty zagraniczne do 500 złp. ma ulec zmianie, jak należy wnosić z następującego komunikatu w № 59 „Monitora Polskiego“ z d. 11 marca r. b.

Rada ministrów w dniu 10 marca 1924 r. uchwaliła powierzyć komisji w składzie ministrów: ministra spraw wewnętrznych, skarbu oraz przemysłu i handlu pod przewodnictwem ministra reform rolnych p. Ludkiewicza; opracowanie w jaknajbliższym czasie projektu rozporządzenia, normującego opłaty za paszporty zagraniczne.

Związek Polskich Hut Żelaznych ustalił, począwszy od dnia 4 marca r. b. aż do odwołania, następujące ceny na wyroby walcowane w złotych polskich równych frankowi złotemu według kursu giełdy Warsz.

- 1) żelazo handlowe 23,4 gr. przy zamówieniach od 60 tonn; przy zamówieniach mniejszych cena wyższa o 2%.
- 2) bednarka zimno-walcowana 46,8 gr. gorąco-walcowana 27 "
- 3) drut 28,8 "
- 4) blachy ponad 1 mm. 29,7 "
- 5) żelazo uniwersalne 27,9 "

Wszystko za 1 klg. loco wagon huta wysyłająca przy zamówieniach pełnowagonowych.

Do powyższych cen zasadniczych doliczane są dopłaty, obowiązujące w dniu wysyłki.

Cena odlewów z metali półszlachetnych.

Podług notowań Koła Odlewni metali półszlachetnych od dnia 15 stycznia obowiązują aż do odwołania następujące ceny na:

- armaturę mosiężną 2 zł. 90 gr.
- brązową 3 " 50 "
- fosforbrązową 3 " 85 "
- odlew mosiężny galanteryjny 4 " 20 "

Ceny te rozumieją się za 1 kg., licząc złoty polski równy frankowi złotemu według kursu urzędowego.

Kurs franka złotego waloryzacyjnego wynosił od d. 7-go lutego do d. 15-go marca r. b. łącznie 1800 000 mkp.

Ceny metali według notowań giełdy londyńskiej

(w tysiącach marek polskich po kursie średnim dnia za 1 kg.)

D a t a	7/3	8/3	10/3	11/3	12/3
Średni kurs waluty	40068	—	39800	39860	40075
Antymon	2356	—	2340	—	2545
Cyna standard	11527	—	11480	—	11696
Cynk hutniczy	1419	—	1400	—	1447
Miedź elektrolityczna	2888	—	2900	—	2918
standard	2705	—	2678	—	2689
Ołów miękki hutniczy	1607	—	1587	—	1597
Rtęć	11313	—	11340	—	11420

ZJEDNOCZENI POLSCY

PRZEMYSŁOWCY METALOWI

SPÓŁKA AKCYJNA

CHMIELNA 2, M. 5. TELEFON 211-15

■ ■ ■

Posiada na składzie:

KOKS górnośląski i karwiński
SURÓWKĘ odlewniczą szkocką i witekową

CEGLĘ ogniowatwą

CYNK rafinowany

NIKIEL Monda

WYDAWCA: W imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych: Dyrektor Zarządzający inż. **S. J. Okolski.**

REDAKTOR inż. **Maurycy Chorzewski.**

CENY OGŁOSZEŃ: *Przed tekstem:* cała strona złp. 100; pół strony złp. 60; 1/4 strony złp. 35; 1/8 strony złp. 20; *Za* " " " " 80; " " " " 45; " " " " 27; " " " " 15;

Drobne ogłoszenia i notatki sprawozdawcze: 30 gr. za milimetr wysokości w jednym łamie. Załączniki podług umowy. Adres trzywierszowy petitowy złp. 15 kwartalnie.

1 Złp. równy frankowi złotemu podług kursu urzędowego w dniu poprzedzającym dzień płatności rachunku.

Armatura na parę i wodę:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Beczki żelazne:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Ceglarki i tłoczarki:

Bracia Kanczewscy. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza. Częstochowa.

Dźwigniki—Łańcuchy:

Bracia Jenike, inż., Warszawa, Żórawia 12. tel.: 29-64 i 220-00.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Warsz. Fabr. Masz. windowych „Siła”, Chłodna 5, tel. 47-78.

Garbarskie maszyny:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Gwoździarki i ciągaraki:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Imadła ślusarskie kute:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Konstrukcje żelazne:

Inż. Gniazdowski i Janiszewski Sp. Akc. w Lublinie.

* S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Konstrukcje żelazne, schody, cieplarnie:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Kotły parowe:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Kuto lane odlewy:

Inż. Gniazdowski i Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

Kuźnie polowe:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Liny stalowe—Drut stalowy:

Bracia Jenike, inż., Warszawa, Żórawia 12, tel.: 29-64 i 220-00.

Łańcuchy:

Warsz. Fabr. Masz. windowych „Siła”, Chłodna 5, tel. 47-78.

Łańcuchy „Galla”:

Tranmisyjne, ciężarowe i rolkowe wszelkich wymiarów. Bracia Mencil, Fabryka Wyrobów Żelaznych. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Odlewnie żelaza:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Odlewnie żelaza i metali:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Okna żelazne:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

Prasy ekscentryczne, frykcyjne i balansowe:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Pędnie:

Tow. Akc. „J. John” w Łodzi.

* Bracia Kanczewscy. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza. Częstochowa.

* Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

Pompy:

Brandel, Witoszyński i S-ka, Grochowska 37. bów Żelaznych i Sikawek. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Sikawki i narzędzia ogniowe:

Bracia Mencil, Fabryka Wyrobów (krany) mostowe, przesuwne, dźwigi pionowe-elektryczne, transmisyjne, ręczne:

Inż. Gniazdowski i Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

Tokarki:

Tow. Akc. „J. John” w Łodzi.

Turbiny wodne syst. Francis’a o wysokim współczynniku pożytecznym działania. L. Warwański, J. Wojakowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.

Wagony wąskotorowe osobowe i towarowe:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Wiertarnie kolumnowe szybokieżne:

Najnowszego typu. L. Warwański, J. Wojakowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.